

NEET-nuoret Pohjois-Karjalassa: johdatus teemaan

Tilannekatsaus hyte-lautakunnalle 18.3.2026

Hanna-Leena Hakulinen ja Iira Nuutinen

Taustaa

- Työkyvyn tuen palveluiden kehittämishanke 3/2024-6/2026
- Työkyvyn palvelukokonaisuuksien sujuvoittaminen hyvinvointialueen sisäisesti ja yhteistyössä erityisesti työllisyysalueen, kuntien ja Kelan kanssa
- Hanketyön kestäessä eri tahoilta esiin noussut huoli työelämään siirtymisen kynnyksellä olevista nuorista aikuisista
 - Aiempaa selvemmin erottuu osa ikäryhmästä, jonka tarpeisiin nykyiset palvelut eivät riitä vastaamaan → uuden hankkeen valmistelun käynnistäminen
 - Taustalla myös NEET-nuorten hyte-indikaattori
- Työ ja organisoituminen on alussa, esityksen tavoitteena johdatus aiheeseen

Mikä NEET?

- NEET = Not in Employment, Education, or Training
 - OECD:n määritelmä: 15-29 –vuotiaat nuoret, jotka eivät ole työssä, opiskele tutkintoon johtavassa koulutuksessa tai ole työharjoittelussa
 - THL:n indikaattori: 18-24 –vuotiaat nuoret, jotka eivät ole työssä, opiskele tai ole varusmiespalveluksessa
- Monimuotoinen ryhmä, jossa osalla nuorista on merkittävä riski syrjäytyä yhteiskunnasta ja osalla NEET-tilanne on hetkellistä ja elämäntilanteeseen liittyvää.
- NEET-statukseen yhteydessä olevia tekijöitä ovat tutkimusten mukaan esim. matala koulutus, vanhempien työttömyys ja matala tulotaso, lasten hoitaminen, maahanmuuttotausta, mielenterveysongelmat ja käyttäytymishäiriöt
- NEET-tilanteen on pitkittyessään havaittu ennustavan esimerkiksi matalaa työllisyyttä, päihteiden väärinkäyttöä ja mielenterveysongelmia
- NEET-tilanteeseen liittyy usein yksinäisyyttä, häpeää ja taloudellisia vaikeuksia

Hyte-indikaattori

Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 18–24-vuotiaat						
	2022		2023			
	Syrjäytymi sriskissä o levat, ..	Syrjäytymi sriskissä o levat, ..	Syrjäytymi sriskissä o levat, ..	Syrjäytymi sriskissä o levat, ..	Muutos	Pisteet
Lapin hyvinvointialue	1 872	15,5	1 911	15,9	0,02	100
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	2 610	19,4	2 837	20,9	0,08	70
Pohjois-Savon hyvinvointialue	2 935	15,8	3 189	17,1	0,08	66
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	2 094	15,5	2 294	17	0,1	59
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	5 184	13	5 809	14,3	0,1	57
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	5 828	16	6 580	17,7	0,11	54
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	765	16	879	17,8	0,11	50
Pohjanmaan hyvinvointialue	1 461	9,7	1 659	10,8	0,12	47
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	4 932	14	5 713	15,8	0,13	42
Satakunnan hyvinvointialue	2 389	17	2 703	19,2	0,13	41
Kymenlaakson hyvinvointialue	1 884	19,1	2 132	21,5	0,13	40
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	1 974	15,2	2 241	17,2	0,13	39
Kainuun hyvinvointialue	813	18,2	917	20,6	0,13	38
Helsingin kaupunki	6 680	12,3	7 808	14	0,14	35
Etelä-Savon hyvinvointialue	1 435	17,8	1 606	20,4	0,14	32
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	1 482	15,6	1 748	17,9	0,15	28
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	1 787	16	2 101	18,6	0,16	22
Keski-Suomen hyvinvointialue	3 876	16,5	4 538	19,2	0,17	20
Pirkanmaan hyvinvointialue	5 820	12,8	7 065	15,1	0,18	13
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	2 235	16,3	2 686	19,3	0,19	8
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	3 541	15,7	4 280	18,8	0,2	2
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	946	15,7	1 106	18,9	0,2	0

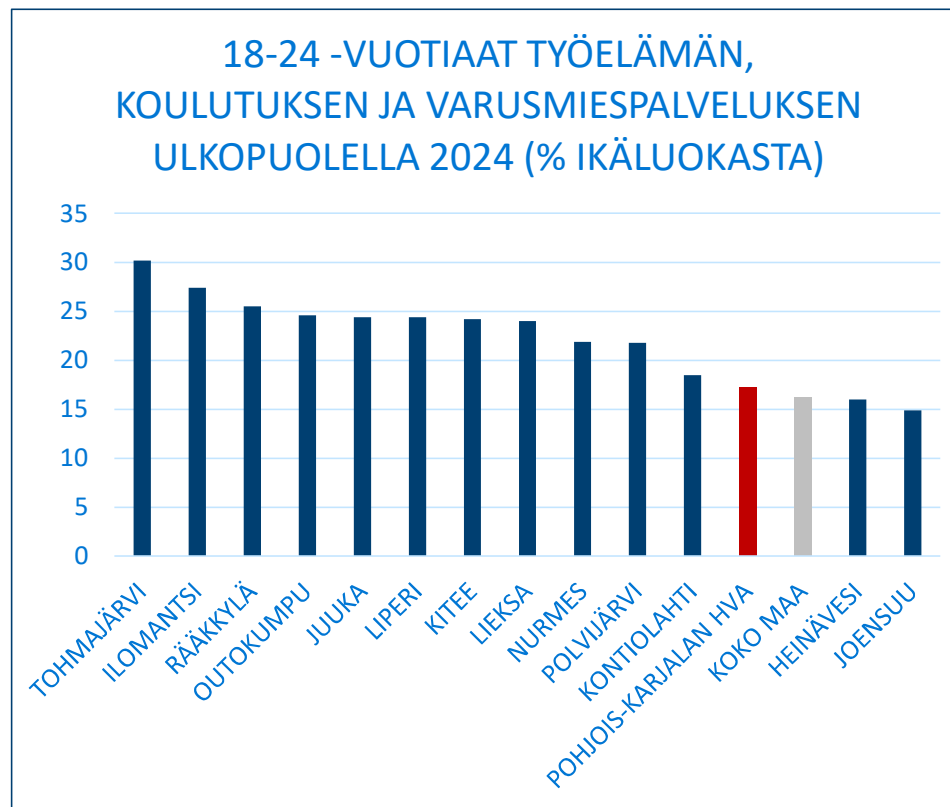
- Indikaattori kuvaa NEET-nuorten määrässä tapahtunutta muutosta vuodesta seuraavaan
- Indikaattori päivittyy viiveellä:
 - Tammikuussa 2026 julkaistiin vuoden 2024 tilastot Sotkanetissä
 - Vuoden 2026 rahoitukseen vaikuttaa vuonna 2023 tapahtunut muutos
- Vuonna 2023 NEET-nuorten määrä kasvoi Pohjois-Karjalassa 1974 → 2241 (kasvua 13 %)
 - 39 indikaattoripistettä, sijoitus 12/22
 - 100 pistettä sai Lappi, jossa kasvua oli 2 %
- Vuonna 2024 NEET-nuorten määrä näyttää pysyneen Pohjois-Karjalassa ennallaan
 - Lähes kaikilla muilla alueilla kääntynyt laskuun → työtä riittää

Pohjois-Karjalan NEET-nuoret lukuina (12/2024)

Yhteensä 2241, joista

- Työttömät työnhakijat: 1415
- Työkyvyttömyyseläkkeellä: 212
- Muut: 614
 - työvoimapolitiisessa aktiivitoimenpiteessä olevia
 - vuoden aikana pieniä työtuloja saaneita
 - omaisuustuloilla eläviä
 - pienten lasten kotivanhempia
 - alle 30-v. vailla tutkintoa olevia
 - vanhempiansa luona asuvia aikuisia
 - vailla vakinaista asuntoa olevia

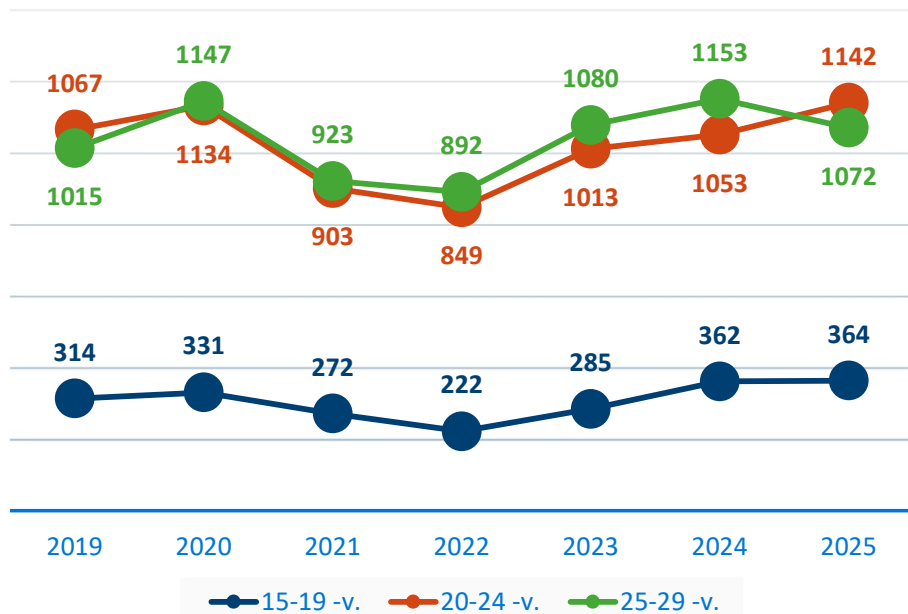
Kuntien väliset erot suuria

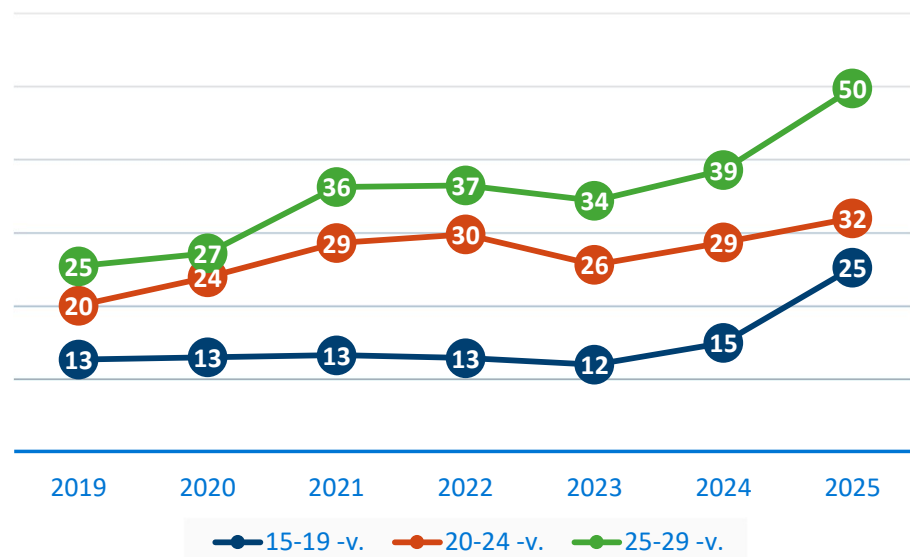
- Koko Pohjois-Karjalassa NEET-nuorten osuus on lähellä koko maan tasoa, mutta alueen kuntien välillä on suuria eroja
- Jopa suurempaa vaihtelua nähdään, kun tarkastellaan vailla toisen asteen koulutusta olevien osuutta ikäluokasta
- Joensuun asema opiskelukaupunkina korostuu
- Jos halutaan ymmärtää NEET-ilmiötä alueella, paikallisten erityispiirteiden huomioiminen on tärkeää

Keskeiset trendit: nuorten työttömien määrä ja työttömyyden kesto

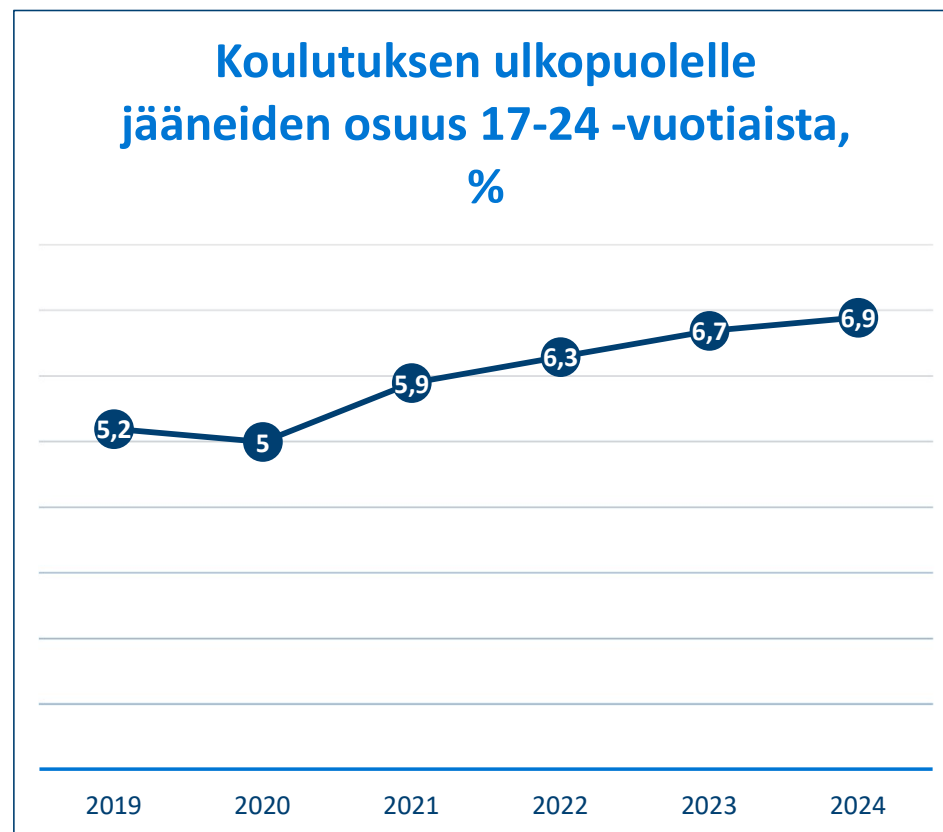
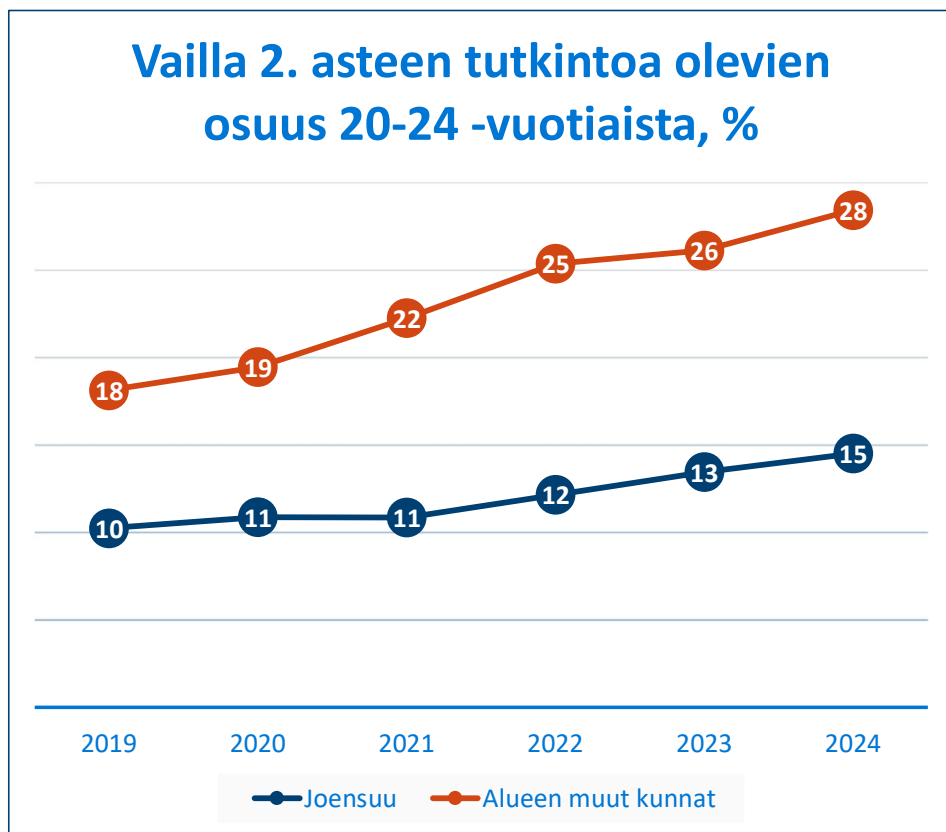
Työttömien määrä joulukuun lopussa ikäryhmittäin

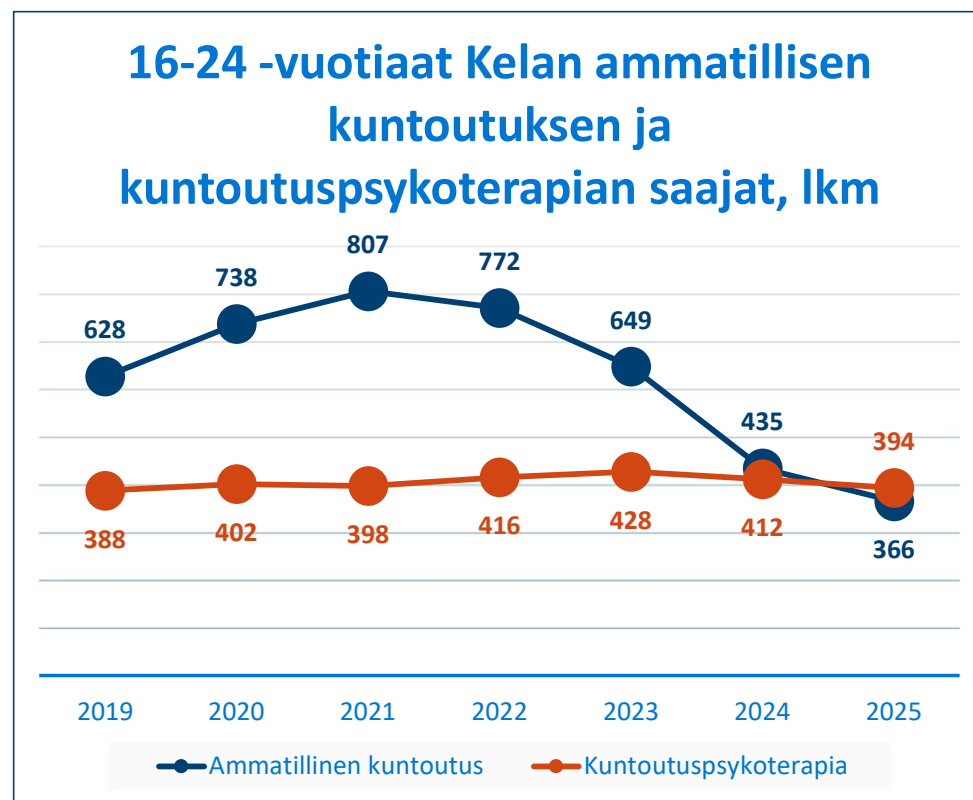
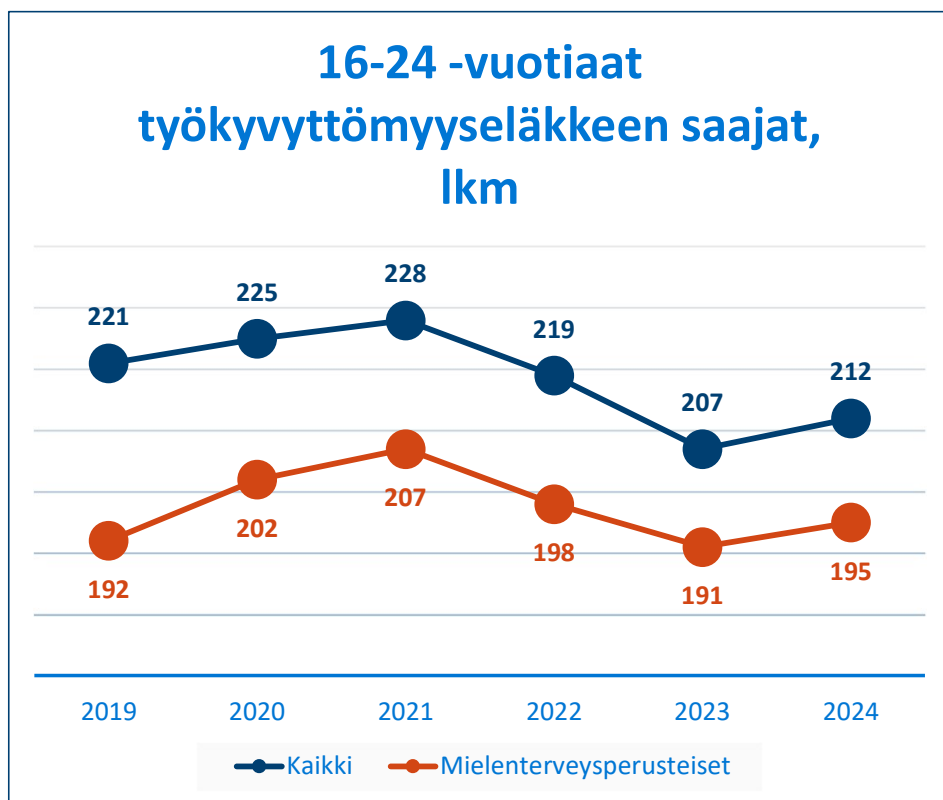
Työttömyyden keskimääräinen kesto joulukuun lopussa ikäryhmittäin viikkoina

Trendit: Koulutuksen ulkopuolelle jääminen

Trendit: Työkyky ja kuntoutus

NEET-nuoret ja hyvinvointialue

- Sosiaali- ja terveystalveluja poikkileikkaava kokonaisuus
- Palvelualueiden yhteistyö ja tiedolla johtamisen pohja rakentumassa
- Yhteistyön tekeminen keskeistä
 - Kunnat
 - Oppilaitokset
 - Työllisyystalvelut
 - Järjestöt
- Alueen työllisyystilanteeseen emme voi vaikuttaa, mutta:
 - Työ- ja opiskelukyvyn tuki ja kuntoutus
 - Mielenterveys- ja riippuvuustalvelut
 - Ennaltaehkäisevät lasten, nuorten ja perheiden talvelut
 - Lastensuojelun jälkihuollon talvelut

Uusi hanke?

- Hyvä tatti - Työ ja toimintakyvyn tukea alle 30-vuotiaille –hanke (ESR+)
- Rahoittajan päätöstä odotetaan maaliskuussa
- Toteutuessaan hankesuunnitelman mukaisesti:
 - Kesto 8/2026-7/2028
 - Kohderyhmänä 18-29 –vuotiaat työn ja opiskelun ulkopuolella olevat nuoret aikuiset Pohjois-Karjalassa
 - 2 terveydenhoitajaa, 1 sosiaaliohjaaja, 1 miepä-hoitaja, 1 projektiasiantuntija
 - Terveystarkastukset + moniammatillinen tuki, tiedon kerryttäminen NEET-nuorten palvelutarpeista hyvinvointialueella
 - Tiivis yhteistyö kuntien ja työllisyysalueen kanssa
- Hanke kytkeytyisi useaan eri hyte-indikaattoriin: NEET-nuoret, työttömien terveystarkastukset, alle 35-vuotiaiden mielenterveysperusteiset työkyvyttömyyseläkkeet

Kiitos

Siun
SOTE

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue | www.siunsote.fi